

La vacant imprevista

J. K. Rowling. Empúries. Barcelona, 2012

Xavier Montagud Mayor¹

ORCID: 0000-0002-6542-3771

Per citar: Montagud Mayor, X. (2020). [Ressenya del llibre *La vacant imprevista*, de J. K. Rowling]. *Revista de Treball Social*, 218, 145-147. DOI: 10.32061/RTS2020.218.09

El nom de J. K. Rowling està indefectiblement lligat al del personatge de Harry Potter. No és tan conegut que, després de tancar la saga de l'univers màgic de Hogwarts, l'autora va decidir provar sort en la ficció per a adults amb *La vacant imprevista*. Publicada el 2012 amb un llançament mundial, semblava destinada a prolongar l'èxit de l'escriptora anglesa. No obstant això, tot i vendre més de set milions de còpies en poques setmanes, va ser rebuda amb dures crítiques per part de la premsa especialitzada i el rebuig d'una bona part del públic que fins aquell moment li era incondicional. A conseqüència d'això, el text es va difuminar en poc temps dins l'univers literari. Així doncs, ara es deuen estar preguntant: Què porta a presentar aquí una novel·la publicada fa vuit anys, controvertida, i l'autora de la qual no necessita cap ajuda per alimentar les vendes del llibre? Hi ha una única resposta: el treball social.

La novel·la, ambientada a Pagford, una petita ciutat de províncies a l'est de Londres, narra la lluita de poder per la successió en una vacant del Consell Parroquial arran de la mort sobtada d'un dels seus membres, Barry Fairbrother. Aquesta vacant posa al descobert l'enfrontament entre dues visions oposades de la societat i la moral pública, la de Howard Mollison, arquetip de la política *tory*, i la del mateix finat i els seus col·laboradors, les famílies Jawanda i Wall, més afins a l'esperit laborista britànic. Però també mostra el conflicte intergeneracional d'adolescents que s'enfronten a la hipocresia dels seus pares, durament retratada a través de la relació dels Wall i el seu fill Fats. Mostra la relació hedonista i cosificada entre adolescents dels dos sexes; dones desateses per les seves parelles; la lluita de classes que emergeix entre els habitants de dos nuclis de població veïns. La successió de trames entrelaçades i dels conflictes que sorgeixen proporcionen a l'autora el material que li permet descriure les misèries i vergonyes humanes i posa en relleu el paper que juguen els secrets familiars en comunitats aparentment amables. És cert que la gran quantitat de personatges dificulta, d'entrada, la lectura i que alguns perfils cauen en l'estereotip fàcil, però, en conjunt, la novel·la ofereix una sèrie de situacions i temes que ens són molt familiars en el treball social, descrits de manera

---

¹ Professor del Departament de Treball Social i Serveis Socials de la Universitat de València. Javier.montagud@uv.es

concisa i creïble. Escrita amb un llenguatge fàcil propi dels supervendes però amb una qualitat literària més que acceptable, assistim al desenvolupament d'un drama social dels nostres dies.

El conflicte entre The Fields, un barri d'habitatges protegits amb molts dels seus habitants al caire de l'exclusió, i les famílies acomodades de Pagford, que es consideren protectores de la seva ciutat, amable i bonica; la confabulació de la vella guàrdia per clausurar la Clínica Bellchapel per a drogodependents i l'oposició entre els discursos sobre la responsabilitat individual o col·lectiva que els il·lustra, són aspectes concrets molt propis de la política social amb què tractem en el dia a dia. Els problemes de Krysstal, una adolescent de The Fields que conviu amb la seva mare toxicòmana i un germà de tres anys, i l'univers que els envolta, constitueixen la trama principal del llibre, al voltant de la qual s'articulen els esdeveniments que desembocaran en el desenllaç final. Es tracta d'una història que és una de les descripcions més completes sobre un cas de desprotecció infantil que s'ha escrit en una novel·la. Finalment, la incorporació en el repertori del personatge de Kay Bawden, una treballadora social que es trasllada a Pagford des de Londres amb la seva filla adolescent seguint els passos d'una relació amorosa, ens ofereix la possibilitat d'internar-nos en el món quotidià de la professional, d'una manera allunyada dels clics habituals amb què se'ns descriu.

Aquestes tres capes de la novel·la, amb cert paral·lelisme amb els àmbits de la intervenció social, són al meu entendre el millor argument per recomanar-ne la lectura. Són molt escasses les ocasions en què aquest gènere retrata la nostra professió i els seus temes més pròxims d'una manera tan versemblant i entretinguda com fa l'autora. I més escassos encara els exemples que podem citar. Ho trobem breument en un passatge de *Push* (Saphire, 2010) i a *La llei del menor* (McEwan, 2015), o més extensament a *Els nostres noms* (Mengestu, 2015) i en un to informal a *De gallegos, tucanes y trabajadoras sociales* (Rodríguez Robledillo, 2015). No obstant això, necessitem aquesta mena de novel·les. En diferents ocasions (Montagud, 2015; 2019), he defensat el paper de la literatura per a l'aprenentatge i la construcció de la nostra identitat professional, tan mancada de mites i referències globals. En aquest camí, *La vacant imprevista* és un bon exemple del que la literatura pot fer pel treball social i viceversa.

Perquè el treball social és vulnerable en l'àmbit de la ficció, on el que trobem habitualment són treballadores socials solitàries, sobrepassades i subjectes a judicis de valor. N'és una mostra l'adaptació de la novel·la a sèrie de televisió (BBC, 2015). J. K. Rowling ha revalorat l'espai social i la professió mitjançant un relat ben construït, pedagògic, dur i ombrívol amb la realitat que retrata, en què no hi ha cap personatge que pretengui emular l'heroisme de Potter contra el mal, però en el qual es demostra que no tot està perdut.

Referències bibliogràfiques

- McEwan, E. (2015). *La llei del menor*. Barcelona: Anagrama.
- Mengestu, D. (2015). *Els nostres noms*. Barcelona: Empúries.
- Montagud, X. (2015). La narración de la experiencia profesional como expresión de conocimiento en trabajo social. *Cuadernos de Trabajo Social*, 28 (2), 199-209. https://doi.org/10.5209/rev_CUTS.2015.v28.n2.48971
- Montagud, X. (2019). *Cuando el trabajo social es literatura. La narrativa como creación y herramienta de aprendizaje*. València: Nau Llibres.
- Rodríguez Robledillo, A. (2015). *De gallegos, tucanes y trabajadores sociales*. Autoedició.
- Sapphire (2010). *Push*. Barcelona: Labutxaca.